



- OPUBLIKOWANO 15 KWIETNIA 2020 AUTOR [E-PASJE](#)
- KATEGORIA [E-LEARNING](#)

• 3 POLUBIENIA

**Dobór metod nauczania online jest trudny, ale czym większy znasz ich asortyment tym łatwiej będzie Ci dopasować metodę do sytuacji. Co więcej mówi się, że nie ma gotowych metod – każdy prowadzący/autor szkolenia online tworzy swoją własną.**

Podstawowym założeniem metodycznym, jakim kieruje się projektant szkolenia zdalnego (np. w formie [e-learning](#)), jest aktywizacja osób uczących się. Możliwe formy takiej aktywizacji są różne i można je pogrupować względem metody. Główne grupy metod to:

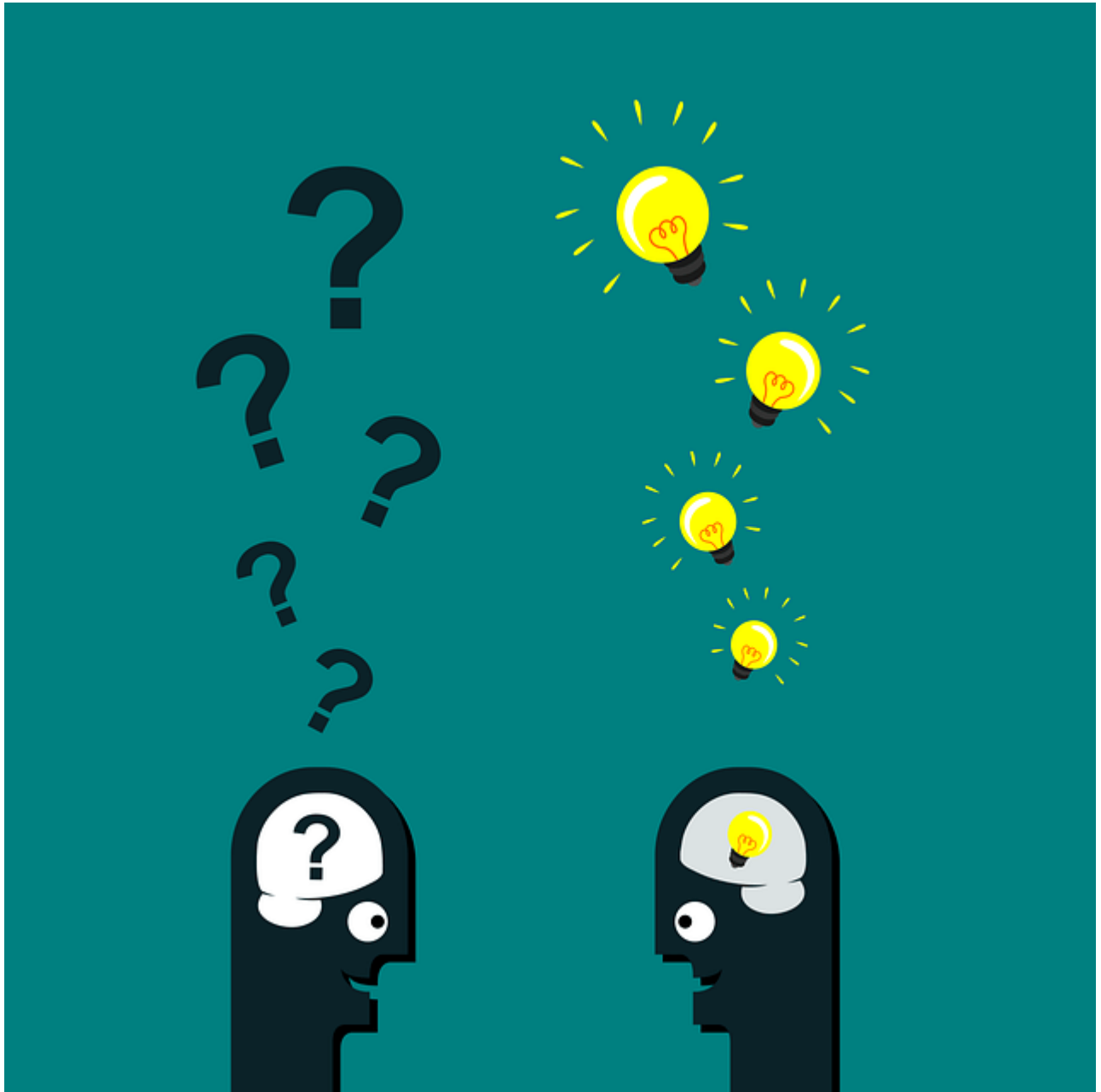
- **metody podające** – służą przekazywaniu uczącym się w możliwie dostępnym sposób wiedzy deklaratywnej. Podstawą i głównym źródłem wiedzy jest nauczyciel.
- **metody problemowe** – służą przekształceniu wiedzy biernej uczących się w czynną oraz odkrywaniu nowych wiadomości i stosowanie ich w praktyce. Istotą tego typu metod jest postawienie uczestnika w sytuacji trudności, którą należy przezwyciężyć, opracowując samodzielnie lub w grupie pewne rozwiązanie.
- **metody eksponujące** – służące wywołaniu w uczącym się przeżycia emocjonalnego i eksponowaniu wartości, według których kształtuje potem swoje oceny i poglądy.
- **metody praktyczne** – służą umożliwieniu bezpośredniego poznania rzeczywistości i rozwijaniu umiejętności przydatnych w codziennej praktyce życiowej.

Metody podające – metody nauczania w formie zdalnej

Celem metody jest **przekazanie gotowej wiedzy**, zrozumienie i zapamiętanie wiadomości przez uczących się.

Metodą podającą może być w kursie online nagrany wykład informacyjny. Treści wykładów powinny zawierać podsumowania oraz trafne i interesujące przykłady. Wskazane jest wplatanie w wykład treści, które nie wymagają napiętej uwagi, jak dygresje,

anegdoty. W przypadku tej formy należy klarownie oznaczać kolejne etapy/elementy wywodu, uzupełniać tekst elementami pokazu, ilustrującymi omawiane zagadnienia (przykucie uwagi słuchaczy – np. pliki graficzne, fragmenty video, audio). Możliwość realizacji w całości w formie audio (podcast) lub video (osadzony plik).



Metody problemowe – metody kształcenia w formie online

Celem metody jest postawienie uczącego się w sytuacji, w której zmuszony jest do **samodzielnego szukania i weryfikacji rozwiązań danego problemu**, wdrożenie do zasad naukowej analizy problemu

Istotą tego typu metod jest postawienie uczestnika w sytuacji trudności, którą należy przezwyciężyć, opracowując samodzielnie lub w grupie pewne rozwiązanie. Trudność taka (problem) wywołuje zaciekawienie, zmusza do analizy przedstawionej sytuacji, wymaga sformułowania propozycji rozwiązań (hipotez), a potem sprawdzenia ich wartości.

Ze względu na charakter metody i różnorodność problemów, możliwości realizacji w formie zdalnej są właściwie nieograniczone. Poniżej zostało przedstawionych kilka propozycji o charakterze organizacyjnym:

**Forum:** Sytuację problemową można przedstawić uczestnikom jako pytanie na forum w wydzielonych grupach z prośbą o proponowanie rozwiązań przez określony czas – uczący się mogą swoje rozwiązania prezentować swojej grupie. Po zebraniu propozycji następuje faza weryfikacji i omawiania przedstawionych pomysłów w grupie pod kierunkiem wykładowcy.

**Zadanie otwarte:** Sytuację problemową można przedstawić uczestnikom jako treść zadania. Każdy indywidualnie przesyła wykładowcy swoje propozycje rozwiązań wraz z zapisem procesu ich weryfikacji. Na koniec prowadzący urządza „gieldę” rozwiązań – uczący się mogą omawiać propozycje innych na forum czy używając głosowania wybierać ich zdaniem najlepsze.

**Dokument współdzielony:** Sytuację problemową przedstawiamy w formie strony HTML, a uczestnicy opracowują swoje wspólne rozwiązanie w dokumencie współdzielonym. Efekt pracy każdej z grup podlega na koniec dyskusji na forum ogólnym.

Ze względów organizacyjnych (długi czas opracowywania rozwiązań w trybie asynchronicznym) w przypadku niektórych problemów rozwiązywanych w grupie bardziej skuteczne będzie przekazywanie treści za pomocą klasycznej metody problemowej w trybie synchronicznym (z uwzględnieniem narzędzi komunikacyjnych takich jak czat tekstowy, telefonia VoIP, wideokonferencja) lub w formie stacjonarnej (nauczanie mieszane).

Metody eksponujące – metody nauczania online

Celem tej metody jest **kształtowanie wartości**, zmienianie ich i organizowanie w system.

Metodą eksponującą może być film. Istotą tej metody jest przeżycie określonych uczuć. Projekcja materiału filmowego powinna być poprzedzona etapem przygotowania do odbioru (podanie informacji o autorze lub/i dziele), a zakończona analizą dzieła, która sprowadza się do omówienia towarzyszących projekcji emocji i formułowania stosunku uczuciowego względem omawianego tematu.

**UWAGA!** W przedstawionym ujęciu „film” jest metodą czyli sposobem prowadzenia zajęć, a nie środkiem dydaktycznym. Jako środek dydaktyczny film jest jedynie materiałem audiowizualnym, który pomaga przedstawić lub zilustrować jakieś pojęcia czy wydarzenia.

Film można zamieścić na platformie edukacyjnej lub podać do niego odnośnik. Dyskusja na temat filmu może być zrealizowana w ramach forum dyskusyjnego.



Metody praktyczne – zdalne metody kształcenia

Celem tej metody jest **włączenie uczącego się do realizowania praktycznych zadań.**

Uczącym się należy przekazać cel wykonywania danego zadania oraz reguły i sposoby działania, wg których mają postępować (np. w formie kolejnych kroków procedury). Konieczne jest też zapoznanie ich z narzędziem (np. oprogramowanie), którego mają używać w czasie wykonywania zadania i dostarczenie wiadomości na temat jego obsługi. Po wykonaniu zadania z efektem pracy powinien zapoznać się wykładowca i skorygować ewentualne błędy.

W przypadku formy zdalnej informacje niezbędne do wykonania ćwiczenia powinny zostać umieszczone w formie schematów, opisów, instrukcji na stronach HTML i w e-bookach. Warto uzupełnić je instrukcjami w formie plików wideo, a w przypadku obsługi oprogramowana – w postaci screencastów. Podczas realizacji zadania powinno być dostępne forum, na którym uczący się będą mogli uzyskać pomoc wykładowcy lub innych uczestników kursu w razie niepowodzeń lub wątpliwości.

W niektórych wypadkach (np. konieczność pracy z komercyjnym oprogramowaniem) konieczne jest zorganizowanie spotkania stacjonarnego (np. w pracowni komputerowej – nauczanie mieszane).

Metody programowane – dodatkowe metody nauczania online

Oprócz czterech wymienionych do tej pory grup metod dydaktycznych niektórzy wyróżniają także piątą grupę tzn. metody programowane.

Celem tej metody jest opanowanie przez uczącego się partii materiału z ciągłą weryfikacją stopnia przyswojenia wiedzy, **utrwalanie wiadomości drogą powtórzeń**, indywidualizacja pracy z materiałem.



Metoda programowana zakłada podzielenie i ustrukturyzowanie materiału w taki sposób, by kolejne partie przedzielone były pytaniami kontrolnymi – sprawdzającymi, czy uczący się zrozumiał i zapamiętał określone treści. Podział materiału na partie jest dokonywany wg kryterium celu dydaktycznego, który ma dana partia spełnić (nie objętości!). Przejście do następnych partii jest możliwe dopiero wtedy, gdy uczący się udzieli poprawnej odpowiedzi. Odpowiedzi błędne powinny kierować do bloków uzupełniających, powtarzających i wyjaśniających, dzięki którym



uczący się będzie mógł skorygować swoją odpowiedź. Pytania kontrolne powinny być zarówno pytaniami zamkniętymi, jak i wymagającymi krótkiej odpowiedzi – unika się w ten sposób sytuacji, w której odpowiedzi są wybierane metodą chybił-trafił. Mogą też pełnić funkcję punktów węzłowych, w których uczący się może wybrać z kilku możliwości swoją dalszą ścieżkę uczenia się w zależności od zainteresowań czy potrzeb. Pytania powinny być tak skonstruowane, by odpowiedzi wymagały zrozumienia danego zagadnienia (czyli nie powinny być oparte o mechaniczne, pamięciowe odtwarzanie wiedzy ani o proste wyszukiwanie haseł w tekście).

Tak ustrukturyzowane bloki materiału i pytania tworzą rozgałęziające się drzewo, po którym uczący się porusza się w zależności od indywidualnego tempa uczenia się, wejściowego stanu wiedzy oraz własnych wyborów.

Metody programowane są najczęściej używane w nauczaniu zdalnym choć istnieją też tradycyjne książki skonstruowane zgodnie z tą metodą. Do wprowadzania metod programowanych warto używać dedykowanych narzędzi, które pozwolą na tworzenie zestawów stron HTML (z możliwością osadzania dowolnych plików multimedialnych) oraz szeregu pytań jedno- i wielokrotnego wyboru oraz pytań wymagających krótkiej odpowiedzi umożliwiających określanie powiązań pomiędzy tymi stronami. Poprawna odpowiedź kieruje zawsze do kolejnej strony. Udzielenie odpowiedzi błędnej powinno kierować do strony zawierającej informację zwrotną i/lub dalsze wskazówki.

Metody nauczania online – najłatwiejsze a najefektywniejsze

Najłatwiej jest przekazywać wiedzę w toku podającym, ponieważ w krótkim czasie można przekazać dużą część informacji. Jednak **jeżeli sami dochodzimy do jakiś wniosków – lepiej je rozumiemy i lepiej je zapamiętujemy**, dlatego uzasadnione jest stosowanie toku problemowego. Odbiorca chce aktywnie uczestniczyć w tym procesie.

Oceń artykuł

[Ilość głosów: 6 Ocena: 5]